

CENY TRANSFEROWE

Nowe zasady dokumentacji

Tomasz Kosieradzki, Radosław Piekarz

ZAGADNIENIA PODATKOWE

2. WYDANIE ZMIENIONE I UAKTUALNIONE

CENY TRANSFEROWE

Nowe zasady dokumentacji

Tomasz Kosieradzki, Radosław Piekarczyk

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

ZAGADNIENIA PODATKOWE

2. WYDANIE ZMIENIONE I UAKTUALNIONE

Stan prawny na 1 maja 2016 r., z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1932) wchodzących w życie dnia 1 stycznia 2017 r.

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Janina Burek

Opracowanie redakcyjne
Joanna Holdys

Korekta i łamanie
Wydawnictwo JAK

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

Szanujmy prawo i własność.
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer SA, 2015, 2016

2. wydanie zmienione i uaktualnione

Wydanie 1. ukazało się pod tytułem *Ceny transferowe. Mechanizmy ustalania i zarządzania ryzykiem*

ISBN 978-83-8092-337-9

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	13
Wstęp	15
Rozdział 1. Ceny transferowe w praktyce przedsiębiorców i organów podatkowych	17
1.1. Ceny transferowe w Polsce	18
1.2. Podsumowanie raportu	18
1.3. Interpretacje oraz uprzednie porozumienia cenowe	18
1.3.1. Interpretacje podatkowe	19
1.3.2. Uprzednie porozumienia cenowe	19
1.4. Kontrole w zakresie cen transferowych.	20
1.5. Polska na tle innych państw – progi powiązań kapitałowych	22
1.6. Uproszczenia	23
1.7. Procedury wzajemnego porozumiewania się	24
Rozdział 2. Proces analizy cen transferowych	26
2.1. Analiza biznesu.	27
2.1.1 Analiza branży	27
2.1.2. Analiza otoczenia przedsiębiorstwa	28
2.1.3. Analiza funkcjonalna	28
2.1.4. Znaczenie oceny ryzyka w przygotowaniu analizy funkcjonalnej	30
2.2. Koncepcja centrów odpowiedzialności a metody ustalania cen transferowych.	44
2.3. Dokumentacja	45
Rozdział 3. Podmioty powiązane – na kim spoczywa ryzyko podatkowe	46
3.1. Rodzaje powiązań	47
3.2. Powiązania kapitałowe.	50

3.3. Powiązania osobowe	52
3.4. Powiązania majątkowe i wynikające ze stosunku pracy	53
3.5. Inne przypadki, w których możliwe jest oszacowanie dochodu	55
3.5.1. Zagraniczny zakład	56
3.5.2. Transakcje z podmiotami z rajów podatkowych.	57
3.6. Transakcje z udziałem spółek osobowych	57
3.7. Zawarcie umowy spółki osobowej i umowy wspólnego przedsięwzięcia	58
Rozdział 4. Metoda porównywalnej ceny niekontrolowanej	60
4.1. Wstęp	60
4.2. Omówienie metody	61
4.2.1. Krok 1 – identyfikacja transakcji porównywalnych	61
4.2.2. Krok 2 – analiza porównywalności.	64
4.3. Przeprowadzenie analizy porównywalności transakcji	64
Rozdział 5. Metoda rozsądnej marży (koszt plus)	73
5.1. Wstęp	73
5.2. Omówienie metody	75
5.2.1. Krok 1 – ustalenie kosztów	75
5.2.2. Krok 2 – dane porównywalne.	76
5.2.3. Krok 3 – wyznaczenie marży	81
Rozdział 6. Metoda ceny odsprzedaży	82
6.1. Wstęp	82
6.2. Typologia podmiotów handlowych	85
6.3. Omówienie metody	86
6.3.1. Krok 1 – obliczenie marży	86
6.3.2. Krok 2 – identyfikacja transakcji porównywalnych	87
6.3.3. Krok 3 – określenie poziomu marży ceny odsprzedaży dla porównywalnych transakcji i porównanie marży ceny odsprzedaży z transakcją pomiędzy podmiotami powiązanymi	89
Rozdział 7. Metoda marży transakcyjnej netto (TNMM)	91
7.1. Wstęp	91
7.2. Wady i zalety metody TNMM.	93
7.3. Omówienie metody	95
7.3.1. Wybór współczynnika	95
7.3.2. Przeprowadzenie analizy porównawczej.	96
7.3.3. Wytypowanie podmiotów porównywalnych	96
7.3.4. Analiza międzykwartylowa	97

7.3.5. Przykład zastosowania metody TNMM	97
7.4. Korekty w metodzie TNMM	101
Rozdział 8. Metoda podziału zysków	107
8.1. Wstęp	107
8.2. Omówienie metody	109
8.3. Warunki stosowania	109
8.4. Analiza udziału (wkładu)	110
8.5. Analiza rezydualna.	112
8.5.1. Podział którego zysku?	114
Rozdział 9. Restrukturyzacja działalności gospodarczej	119
9.1. Przyczyny restrukturyzacji	120
9.1.1. Przyczyny ekonomiczne i społeczne	120
9.1.2. Przyczyny prawne i podatkowe	121
9.2. Profile funkcjonalne producentów	121
9.2.1. Przetwórcza (<i>toll manufacturer</i>)	122
9.2.2. Producent kontraktowy (<i>contract manufacturer</i>)	123
9.2.3. Producent w pełni samodzielny (<i>fully-fledged manufacturer</i>)	124
9.3. Profile funkcjonalne dystrybutorów.	125
9.3.1. Pośrednik	126
9.3.2. Dystrybutor o funkcjach podstawowych	126
9.3.3. Dystrybutor o funkcjach rozwiniętych	126
9.4. Przykład restrukturyzacji biznesu	127
9.5. Dlaczego restrukturyzacja działalności budzi zainteresowanie władz podatkowych	128
9.6. Analiza transakcji restrukturyzacyjnej	130
9.7. Symulacja ryzyka z wykorzystaniem metod scenariuszowych (symulacja ryzyka)	131
9.8. Gospodarcze przyczyny restrukturyzacji	136
9.9. Przeniesienie dobra posiadającego wartość	138
9.9.1. Dobra materialne	138
9.9.2. Wartości niematerialne	138
9.9.3. Zorganizowana część przedsiębiorstwa	138
9.10. Podatkowe skutki restrukturyzacji	139
Rozdział 10. Świadczenie usług i umowy o podziale kosztów	140
10.1. Świadczenie usług międzygrupowych	140
10.2. Czy usługa została w rzeczywistości wykonana?	141
10.3. Czy usługa ma wartość zgodną z zasadą <i>arm's length</i> ?	142

10.4. Umowy o podziale kosztów	143
10.4.1. Zasada <i>arm's length</i> w umowach CCA.	145
10.4.2. Zawartość umowy CCA.	148
10.4.3. Zmiany w składzie uczestników umowy CCA.	148
10.4.4. Przykład umowy CCA	149
Rozdział 11. Dokumentowanie usług o niskiej wartości dodanej	151
11.1. Definicja usług o niskiej wartości dodanej	152
11.2. Opis transakcji	157
Rozdział 12. Transakcje finansowe	165
12.1. Środowisko finansowe grupy kapitałowej	166
12.2. Pożyczki.	166
12.3. Niedostateczna kapitalizacja	172
12.3.1. Reguły obowiązujące dla pożyczek zaciągniętych przed końcem 2014 r.	172
12.3.2. Reguły obowiązujące po 1 stycznia 2015 r.	175
12.3.3. Alternatywny system kwalifikowania odsetek jako kosztu podatkowego	179
12.4. Cash pooling	183
12.5. Gwarancje wewnątrzgrupowe.	186
Rozdział 13. Wartości niematerialne	190
13.1. Wartości niematerialne jako przedmiot transakcji	192
13.2. Wycena wartości niematerialnych i analiza porównywalności.	193
13.3. Dobór metody wyceny wartości niematerialnych	195
13.4. Wyznaczenie stawki opłaty licencyjnej	196
Rozdział 14. Analiza porównawcza	201
14.1. Sposób sporządzania analizy	203
14.1.1. Etap 1: Ogólna analiza informacji dotyczących podatnika i jego otoczenia gospodarczego	203
14.1.2. Etap 2: Analiza warunków ustalonych lub narzuconych pomiędzy podmiotami powiązаныmi.	204
14.1.3. Etap 3: Sprawdzenie możliwości porównania warunków ustalonych lub narzuconych pomiędzy podmiotami powiązаныmi z warunkami stosowanymi przez dany podmiot z podmiotami niezależnymi	209
14.1.4. Etap 4: Identyfikacja i weryfikacja porównywalnych warunków ustalonych przez podmioty niezależne	211
14.1.5. Etap 5: Wybór metody określania ceny i wybór wskaźnika zyskowności	211

14.1.6. Etap 6: Proces zbierania danych porównawczych, ich analiza i weryfikacja założeń	212
14.1.7. Etap 7: Analiza uzyskanych danych porównawczych	216
14.2. Przykład analizy porównawczej	217
Rozdział 15. Prawo celne a prawo podatkowe	219
15.1. Ramy prawne	220
15.2. Rozbieżności pomiędzy ceną transferową a wartością celną: aspekty prawne.	221
15.3. Rozbieżności pomiędzy ceną transferową a wartością celną: przypadki praktyczne	222
15.3.1. Metody ustalania wartości celnej i ceny transferowej	223
15.3.2. Agregacja transakcji.	225
15.3.3. Czas dostawy.	226
15.3.4. Cena pierwszej sprzedaży.	227
15.4. Narzędzia zarządzania ryzykiem celnym i podatkowym w związku z transakcjami pomiędzy podmiotami powiązаныmi	228
Rozdział 16. Dokumentacja cen transferowych	230
16.1. Wstęp	230
16.2. Pojęcie transakcji	231
16.3. Wartość transakcji	233
16.4. Treść dokumentacji cen transferowych	236
16.4.1. Określenie funkcji, jakie będą spełniać podmioty uczestniczące w transakcji (z uwzględnieniem użytych aktywów i podejmowanego ryzyka)	237
16.4.2. Przewidywane koszty związane z transakcją oraz forma i termin zapłaty	240
16.4.3. Metoda i sposób kalkulacji zysków oraz określenie ceny przedmiotu transakcji	242
16.4.4. Wskazanie innych czynników	244
16.4.5. Określenie korzyści związanych z uzyskaniem świadczeń oczekiwanych przez podmiot obowiązany do sporządzenia dokumentacji	246
Rozdział 17. Wzór dokumentacji cen transferowych: „Dokumentacja cen transferowych za rok 2013 przygotowana dla Alfa sp. z o.o.”	248
17.1. Podstawa prawna dokumentacji	248
17.2. Charakterystyka działalności spółki Alfa.	249
17.3. Dokumentacja: świadczenie usług doradczych	250
17.3.1. Charakterystyka transakcji	250
17.3.2. Analiza funkcjonalna	250

17.3.3. Analiza finansowa	254
17.3.4. Wynik na transakcji	256
17.4. Dokumentacja: świadczenie usług tłumaczenia	256
17.4.1. Charakterystyka transakcji	256
17.4.2. Analiza funkcjonalna	258
17.4.3. Analiza finansowa	262
17.4.4. Wynik na transakcji	268
17.5. Dokumentacja: pożyczka	268
17.5.1. Charakterystyka transakcji	268
17.5.2. Analiza funkcjonalna	268
17.5.3. Analiza finansowa	272
17.5.4. Wynik na transakcji	275
17.6. Transakcja: refaktura kosztów	275
17.6.1. Charakterystyka transakcji	275
17.6.2. Analiza funkcjonalna	275
17.6.3. Analiza finansowa	277
17.6.4. Wynik na transakcji	278
Rozdział 18. Nowe regulacje w zakresie cen transferowych	279
18.1. Obowiązek dokumentacyjny	281
18.2. Transakcje podlegające obowiązkowi dokumentacyjnemu	285
18.3. Rodzaje dokumentacji.	287
18.3.1. Dokumentacja lokalna	287
18.3.2. Dokumentacja grupowa.	289
18.4. Termin przygotowania dokumentacji cen transferowych	290
Rozdział 19. Wzór nowej dokumentacji cen transferowych	292
Rozdział 20. Sanckje w zakresie cen transferowych	309
20.1. Doszacowanie dochodu	310
20.2. Stawka 50% w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych i ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych.	312
20.3. Tryb, w jakim organy mogą zażądać przedstawienia dokumentacji	313
20.4. Skutki złożenia niekompletnej dokumentacji	315
20.5. Ograniczenia okresu, jakiego może dotyczyć zastosowanie stawki 50%	316
20.6. Sanckje karne skarbowe	318
20.7. Odpowiedzialność podmiotu zbiorowego	320
20.8. Doszacowanie VAT	322

Rozdział 21. Porozumienia w sprawach ustalenia cen transakcyjnych . . .	324
21.1. Rodzaje porozumień	324
21.2. Procedura zawarcia porozumienia	326
21.3. Terminy wydania porozumienia	328
21.4. Zmiana porozumienia	329
21.5. Koszty wydania porozumienia	329
21.6. Krytyka rozwiązania polskiego	330
Rozdział 22. Spółki CFC	331
Indeks	339

Wykaz skrótów

Akty prawne

k.k.s. – ustawa z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 186 z późn. zm.)

o.p. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.)

rozporządzenie w sprawie cen transferowych – rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 września 2009 r. w sprawie sposobu i trybu określania dochodów osób prawnych w drodze oszacowania oraz sposobu i trybu eliminowania podwójnego opodatkowania osób prawnych w przypadku korekty zysków podmiotów powiązanych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1186)

rozporządzenie wykonawcze do w.k.c. – rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiające przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. Urz. WE L 253 z 11.10.1993, s. 1)

u.k.s. – ustawa z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 553 z późn. zm.)

u.p.d.o.f. – ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.)

u.p.d.o.p. – ustawa z dnia 16 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 851 z późn. zm.)

u.r. – ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.)

ustawa o VAT – ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 z późn. zm.)

w.k.c. – rozporządzenie Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. Urz. WE L 302 z 19.10.1992, s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 2, t. 4, s. 307)

wytyczne OECD – wytyczne OECD w sprawie cen transferowych z 2010 roku (*Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations*, OECD Publishing 2010, wydanie polskie: Wolters Kluwer, Warszawa 2012)

Organy i urzędy

GUS – Główny Urząd Statystyczny

NSA – Naczelny Sąd Administracyjny

OECD – Organization for Economic Co-operation and Development (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju)

WSA – wojewódzki sąd administracyjny

Inne

CFC – Controlled Foreign Corporation (zagraniczna spółka kontrolowana)

Dz. U. – Dziennik Ustaw

Dz. Urz. WE/UE – Dziennik Urzędowy Wspólnoty Europejskiej/Unii Europejskiej

EBIT – *Earnings Before Deducting Interest and Taxes* (zysk operacyjny)

EBITDA – *Earnings Before Interest, Taxation, Depreciation and Amortization* (zysk operacyjny przed potrąceniem zaciągniętych zobowiązań procentowanych, podatków, deprecjacji rzeczowych aktywów trwałych oraz amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych)

EVA – *Economic Value Added* (ekonomiczna wartość dodana)

IP – *Intellectual Property* (własność intelektualna)

MAP – Mutual Agreements Procedures (umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania)

MAP AC – Mutual Agreement Procedure Arbitration Convention (Konwencja arbitrażowa dotycząca umów o unikaniu podwójnego opodatkowania)

ONSAiWSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych

PCN – porównywalna cena niekontrolowana (metoda)

PKD – Polska Klasyfikacja Działalności

R&D – Research and Development (badania i rozwój)

ROCE – *Return on Capital Employed* (wydajność i rentowność zaangażowanego kapitału)

RONA – *Return on Net Assets* (wydajność aktywów netto)

TNMM – *Transactional Net Margin Method* (metoda marży transakcyjnej netto)

Wstęp

Ceny transferowe to tematyka, z którą spotyka się każda osoba zarządzająca finansami przedsiębiorstw międzynarodowych. To także obszar rosnącego zainteresowania władz skarbowych, ponieważ wysiłki Unii Europejskiej oraz OECD idą w kierunku nadania rangi priorytetowej zagadnieniu cen transferowych.

Dodatkowo problem cen transferowych dotyczy nie tylko firm międzynarodowych, ale również firm krajowych. Polskie przepisy są najbardziej rygorystyczne w UE, a polscy przedsiębiorcy nie mają jeszcze świadomości istnienia takich przepisów. Jednocześnie szereg orzeczeń sądowych pokazuje, że zaniedbania w tej materii mogą okazać się niezwykle kosztowne dla przedsiębiorstwa (średnie doszacowanie podatku wynosi ok. pół miliona złotych).

Polskie publikacje koncentrują się na ogół na jednym aspekcie cen transferowych, tj. na przygotowaniu ich dokumentacji. Żadna publikacja w sposób kompleksowy nie omawiała dotąd tego zagadnienia od strony finansowej. Praktyka doradcza oraz szkolenia pokazują, że jest to kwestia, która budzi zainteresowanie kadry menedżerskiej oraz osób pracujących w finansach i księgowości.

Niniejsza książka wypełnia tę lukę. Omawiamy w niej po kolei proces ustalania cen transferowych, każdą z metod ilustrujemy konkretnym praktycznym przykładem. Posługujemy się przy tym językiem zrozumiałym dla osób pracujących w finansach. Do przepisów prawnych odwołujemy się tylko w tych miejscach, w których jest to niezbędne dla właściwego zrozumienia zagadnienia.

Kwestią zupełnie unikatową na rynku polskim jest dokładne omówienie zagadnień związanych z restrukturyzacją biznesu. Są to zagadnienia stosunkowo nowe. W 2013 r. Minister Finansów dokonał nowelizacji rozporządzenia w sprawie cen transferowych. Nowelizacja dodała m.in. nowy § 23a, który reguluje kwestie związane z tzw. restrukturyzacją działalności gospodarczej. Należy zaznaczyć, że nowelizacja jest skutkiem zmian w wytycznych OECD, do których w lipcu 2010 r. dodano nowy rozdział poświęcony tej tematyce. Przez restrukturyzację działalności rozumie się przeniesienie pomiędzy podmiotami powiązаныmi istotnymi ekonomicznie funkcji, aktywów lub ryzyka. Nie jest to

więc restrukturyzacja w sensie prawnym (ta obejmuje zmianę formy prawnej, połączenie, podział, wydzielenie). W niniejszej publikacji dokładnie wyjaśniamy, jak należy patrzeć na zagadnienie restrukturyzacji działalności gospodarczej z perspektywy cen transferowych. Omawiamy m.in. zastosowanie metody Monte Carlo (z wytłumaczeniem, jak metodę tę można zastosować, używając arkusza kalkulacyjnego).

Inny ważny temat, który poruszamy w tej książce, to przygotowanie tzw. analizy porównawczej. Wytyczne odnośnie do sporządzania takiej analizy również zostały dodane do przepisów w 2013 r. Omawiamy, jak punkt po punkcie wykonać analizę porównawczą z zastosowaniem metod statystyki opisowej. Tu również prezentujemy realny przykład z praktyki gospodarczej.

Książka zawiera także przykłady dokumentacji cen transferowych. W odróżnieniu od innych tego rodzaju publikacji nasze przykłady są realnymi studiami przypadków. Krok po kroku omawiamy zawartość dokumentacji cen transferowych, prowadząc czytelnika przez wszystkie stadia procesu dokumentacyjnego.

Omawiamy również rodzaje sankcji, jakie mogą być nakładane przez władze skarbowe za zaniedbania w obszarze cen transferowych. Sankcje wiążące się z niewypełnieniem lub też niewłaściwym wypełnieniem obowiązków związanych z przedstawieniem organom podatkowym lub organom kontroli skarbowej dokumentacji cen transferowych należy rozpatrywać w sposób bardzo szeroki. Dokonując ogólnego podziału, można wskazać, że sankcje mogą dotyczyć:

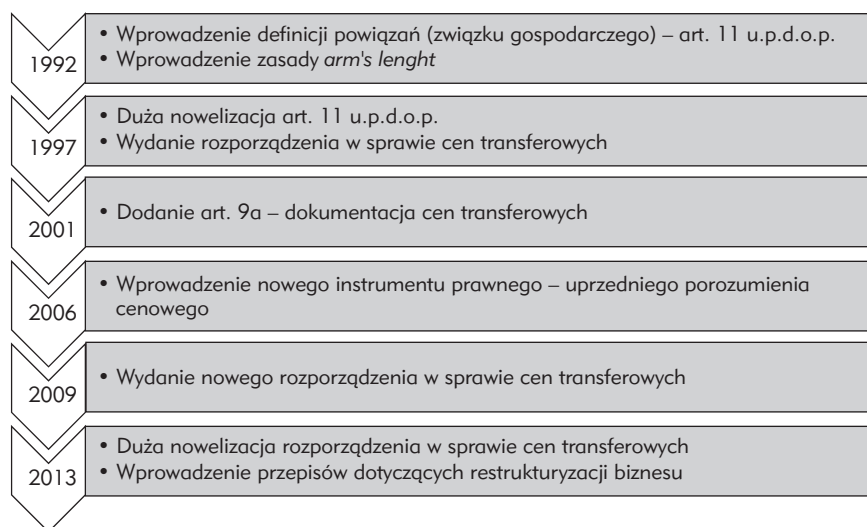
- podatnika – poprzez oszacowanie dochodu lub obniżenie straty podatkowej, zastosowanie sankcyjnej, 50-procentowej stawki podatku,
- organów zarządzających podatnika/osób odpowiedzialnych za rozliczenia podatkowe – poprzez pociągnięcie do odpowiedzialności na podstawie przepisów karno-skarbowych.

W książce omawiamy przypadki, w których przedmiotowe sankcje mogą być zastosowane. Temat ten ważny jest przede wszystkim dla członków zarządów i głównych księgowych, którzy odpowiadają za rozliczenia podatkowe spółek.

Publikacja ma wymiar przede wszystkim praktyczny. Przykłady, które ilustrują poszczególne zagadnienia, pochodzą z naszej praktyki doradczej i szkoleniowej. Jesteśmy przekonani, że książka ta przyczyni się do lepszego zrozumienia zagadnień związanych z cenami transferowymi.

Ceny transferowe w praktyce przedsiębiorców i organów podatkowych

Przepisy dotyczące cen transferowych w nowoczesnym kształcie funkcjonują w Polsce od 1997 r. Dodatkowo, w 2013 r., Ministerstwo Finansów przeprowadziło istotną nowelizację przepisów wykonawczych dotyczących cen transferowych. Pozytywnie należy ocenić przepisy o dokumentowaniu usług o niskiej wartości dodanej, jak również wpisanie procedury porównywalności transakcji. Zdecydowanym minusem jest jednak sposób, w jaki uregulowano zagadnienie tzw. restrukturyzacji biznesu. Ilustracja 1.1 przedstawia wprowadzone regulacje dotyczące cen transferowych.

Ilustracja 1.1. Historia regulacji cen transferowych w Polsce

Warto pamiętać, że corocznie transakcje pomiędzy podmiotami powiązаныmi stanowią jeden z priorytetów badań organów skarbowych.

Mając na względzie powyższe, można by uznać, że zagadnienie cen transferowych to temat dobrze znany i rozumiany wśród polskich firm i organów podatkowych. Warto jednak zbadać praktyczne stosowanie przepisów dotyczących cen transferowych zarówno przez przedsiębiorców, jak i organy skarbowe. Poniżej przedstawiamy wyniki raportu opracowanego przez Kancelarię A&RT Rynkowska, Kosieradzki, Piekarz S.K.A.¹.

1.1. Ceny transferowe w Polsce

Niniejszy rozdział został opracowany na podstawie odpowiedzi udzielonych przez Ministerstwo Finansów. Na wniosek z 8 grudnia 2013 r. Ministerstwo przedstawiło szereg faktów dotyczących kontroli skarbowych i doszacowań w zakresie cen transferowych.

Odpowiedzi Ministerstwa Finansów zostały uzupełnione danymi OECD, w szczególności w zakresie tzw. procedur wzajemnego porozumiewania się, oraz innymi opracowaniami statystycznymi.

1.2. Podsumowanie raportu

W tabeli 1.1 przedstawiamy zwięzłe podsumowanie raportu.

Tabela 1.1. Ceny transferowe w Polsce w liczbach

Ok. 100	Liczba pracowników zatrudnionych w UKS zajmujących się kontrolami w zakresie cen transferowych
923	Łączna liczba kontroli w zakresie cen transferowych w latach 2009–2013
843 mln zł	Łączna kwota doszacowania dochodu przez UKS w latach 2009–2013
913 tys. zł	Średnie doszacowanie dochodu przez UKS w latach 2009–2013

1.3. Interpretacje oraz uprzednie porozumienia cenowe

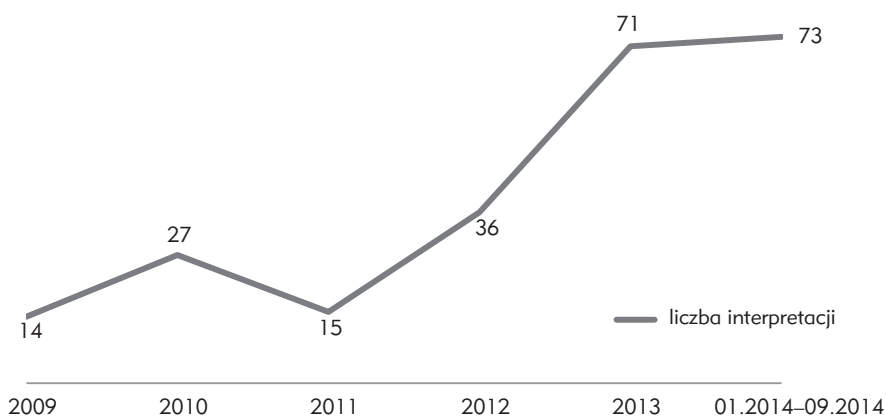
Zgodnie z przepisami prawa podatkowego przedsiębiorcy mogą występować z wnioskiem o wydanie indywidualnej interpretacji tego prawa. Jednakże narzędzie to ma ograniczone zastosowanie w zakresie cen transferowych, bowiem

¹ <http://rynkowska.pl/wp-content/uploads/2014/01/Ceny-transferowe-2013.pdf>.

w ramach interpretacji Minister Finansów nie potwierdza poprawności metody ustalania cen transferowych oraz ich wysokości. Powyższe kwestie mogą być natomiast przedmiotem tzw. uprzedniego porozumienia cenowego wydawanego w trybie negocjacji przez Ministra Finansów (zob. rozdział 19).

1.3.1. Interpretacje podatkowe

W okresie od stycznia 2009 do września 2014 r. Minister Finansów wydał łącznie 236 interpretacji indywidualnych dotyczących cen transferowych. Ilustracja 1.2 prezentuje liczbę interpretacji wydawanych w poszczególnych latach. W większości interpretacje te dotyczyły obowiązku sporządzania dokumentacji cen transferowych w konkretnych przypadkach (np. dla umów cashpoolingowych).

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.sip.mf.gov.pl.

Ilustracja 1.2. Liczba wydanych interpretacji indywidualnych dotyczących cen transferowych w latach 2009–2014

1.3.2. Uprzednie porozumienia cenowe

Drugim z dostępnych dla podatników narzędzi w zakresie cen transferowych są tzw. uprzednie porozumienia cenowe. Od czasu wprowadzenia tej instytucji Minister Finansów zawarł łącznie 33 uprzednie porozumienia cenowe.

Podstawowym ograniczeniem tej procedury jest cena, jaką należy zapłacić za wydanie porozumienia, oraz fakt, że przedsiębiorca ubiegający się o takie porozumienie jest zobowiązany do ujawnienia szeregu poufnych informacji

BIBLIOTEKA PRZEGLĄDU PODATKOWEGO

Tomasz Kosieradzki – doradca podatkowy, partner w A&RT Rynkowska, Kosieradzki, Piekarz. Jest prawnikiem, specjalizuje się w cenach transferowych, optymalizacji podatkowej oraz postępowaniach podatkowych w sprawie cen transferowych.

Radosław Piekarz – doradca podatkowy, partner w A&RT Rynkowska, Kosieradzki, Piekarz. Jest ekonomistą, specjalizuje się w cenach transferowych, analizach porównawczych i restrukturyzacji działalności gospodarczej.

W książce w sposób kompleksowy przedstawiono problematykę cen transferowych w praktyce przedsiębiorców i organów podatkowych. Uwzględniono rewolucyjne zmiany dotyczące cen transferowych, które wejdą w życie 1 stycznia 2017 roku. Do poruszonych tu zagadnień należą m.in. metody ustalania cen transferowych, przygotowanie dokumentacji i opracowanie analizy porównawczej. Szczegółowo omówiono aktualne aspekty prawne dotyczące cen transferowych, takie jak restrukturyzacja działalności gospodarczej, przygotowanie tzw. opisu transakcji czy identyfikacje podmiotów powiązanych.

Publikacja ma charakter praktycznego przewodnika, zawiera bowiem między innymi:

- przejrzyste objaśnienia sposobu zastosowania wskazanych metod,
- wzory dokumentacji cen transferowych, w tym tzw. dokumentacji *local file* i *master file*,
- przykład analizy porównawczej,
- przykłady restrukturyzacji działalności gospodarczej wraz z zaawansowanymi metodami ustalania rynkowości takich restrukturyzacji (m.in. analizą scenariuszową),
- omówienie odpowiedzialności zarządu i sankcji w zakresie cen transferowych,
- przybliżenie zasad wyceny transakcji finansowych (pożyczek, gwarancji, poręczeń).

Książka przeznaczona jest dla osób zarządzających finansami spółek, kontrolerów finansowych, księgowych, doradców podatkowych, prawników i wykładowców akademickich.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLWUER.PL
WWW.PROFINFO.PL

ISBN 978-83-8092-337-9

WOLTERS KLWUER POLECA

**PRZEGLĄD
PODATKOWY**